

Rovaniemen hovioikeus**Tuomio**

15/110477

Antamispäivä
06.03.2015Asianumero
R 14/409**Ratkaisu, johon on haettu muutosta**

Ylivieska-Raahen käräjäoikeus 18.03.2014 nro 112193 (liitteenä)

Asia

Syrjintä

ValittajatKihlakunnansyyttäjä Pasi Vainio
D**Vastapuolet**A
B
C
Osuuskauppa Arina**Vaatimukset Hovioikeudessa****Syyttäjän Valitus**

Syyttäjä on vaatinut, että A, B ja C tuomitaan rangaistukseen syrjinnästä käräjäoikeudessa esitetyn syytteen mukaisesti. Syyttäjä on toissijaisesti vaatinut, että B tuomitaan rangaistukseen yllytyksestä syrjintään. Syyttäjä on lisäksi vaatinut, että A, B ja C veloitetaan korvaamaan valtiolle sen varoista hovioikeudessa maksetut todistelukustannukset.

Syyttäjä on lausunut, että D:n asiassa antama kertomus oli ollut uskottava selvitys tapahtumista. A, B ja C olivat menettelleet syytteessä kuvatulla tavalla.

D:n valitus

D on vaatinut, että A, B ja C tuomitaan rangaistukseen syrjinnästä tai että B tuomitaan vaihtoehtoisen syytteen mukaisesti rangaistukseen yllytyksestä syrjintään. D on lisäksi vaatinut, että ensisijaisesti Osuuskauppa Arina ja toissijaisesti Osuuskauppa Arina, A, B ja C yhteisvastuullisesti veloitetaan korvaamaan hänelle loukkauksen aiheuttamasta kärsimyksestä 1 500 euroa laillisine viivästyskorkeineen 7.4.2012 lukien. D on vielä vaatinut, että hänet vapautetaan tuomitusta korvausvelvollisuudesta tai että korvausvelvollisuutta joka tapauksessa alennetaan.

D on lausunut, että käräjäoikeus oli arvioinut asiassa esitetyn näytön väärin ja tehnyt siitä virheelliset johtopäätökset. Käräjäoikeudessa esitetty näyttö oli ollut riittävä syyksilukemisen perusteeksi. A, B ja

C olivat syyllistyneet syrjintään. A:n, B:n ja C:n menettelyn vuoksi hän oli tuntenut olonsa loukatuksi.

A:n ja C:n vastaus syyttäjän ja D:n valitukseen

A ja C ovat yhteisessä vastauskirjelmässään vaatineet, että valitukset hylätään. A on lisäksi vaatinut, että D ja valtio velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan hänen oikeudenkäyntikulunsa hovioikeudessa 1 364 eurolla laillisine viivästyskorkeineen sekä asianosaiskulunsa hovioikeudessa 101,60 eurolla. C on lisäksi vaatinut, että D ja valtio velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan hänen oikeudenkäyntikulunsa hovioikeudessa 1 364 eurolla laillisine viivästyskorkeineen sekä asianosaiskulunsa hovioikeudessa 80 eurolla.

A ja C ovat kärjäoikeuden tuomion perusteluihin viitaten lausuneet, että kärjäoikeus oli ratkaissut asian oikein. A ja C eivät olleet syyllistyneet syrjintään. He olivat toimineet työnantajan ohjeiden mukaisesti ja heiltä puuttui rikoksen edellyttämä tahallisuus. A ja C eivät olleet kieltäytyneet ottamasta D:tä asiakkaakseen eikä tälle ollut asetettu muita asiakkaita epäedullisempia palveluehtoja.

Mikäli A:n ja C:n katsottiin olevan korvausvelvollisia, vahingonkorvausta tuli sovittaa D:n oman myötävaikutuksen perusteella.

B:n vastaus syyttäjän ja D:n valitukseen

B on vaatinut, että valitukset hylätään ja että valtio velvoitetaan korvaamaan hänen oikeudenkäyntikulunsa hovioikeudessa 1 884,80 eurolla laillisine viivästyskorkeineen sekä asianosaiskulunsa hovioikeudessa 144 eurolla.

B on kärjäoikeuden tuomion perusteluihin viitaten lausunut, että kärjäoikeus oli ratkaissut asian oikein. Häneltä puuttui rikoksen edellyttämä tahallisuus.

Osuuskauppa Arinan vastaus D:n valitukseen

Osuuskauppa Arina on vaatinut, että valitus hylätään ja että D velvoitetaan korvaamaan sen oikeudenkäyntikulut hovioikeudessa 4 526 eurolla laillisine viivästyskorkeineen.

Osuuskauppa Arina on lausunut, että kärjäoikeus oli ratkaissut asian oikein. Asiassa ei ollut esitetty näyttöä syrjinnästä tai tällaiseen menettelyyn johtaneen määräyksen antamisesta. Syrjintäväite perustui ainoastaan D:n omiin näkemyksiin ja johtopäätöksiin kyseisestä asiakaspalvelutilanteesta.

Osuuskauppa Arina ei ollut kieltäytynyt palvelemasta D:tä tämän asioidessa huoltoasemalla eikä häntä ollut asetettu ilmeisen eriarvoiseen asemaan tai muita olennaisesti huonompaan asemaan asiakaspalvelutilanteessa. Rikoslain 11 luvun 11 §:n mukainen syrjintäkielto ei rajoittanut elinkeinonharjoittajan oikeutta tunnistaa asiakasta ja tarkistaa asiakkaan luottokelpoisuus tilanteessa, jossa ajoneuvo tankattiin polttoainepumpulta, jonka maksu puolestaan suoritettiin huoltoaseman sisätiloissa olevalle kassalle. Luottokelpoisuuden arviointi koski kaikkia niitä

asiakkaita, jotka tulivat tankkaamaan edellä mainitulle polttoainepumpulle.

Elinkeinonharjoittajan ja asiakkaan välinen kauppa oli sopimus, jossa molemmilla osapuolilla oli oikeus päättää, millaisilla sopimusehdoilla he olivat puolin ja toisin valmiita hyväksymään keskinäiset sopimusehdot.

Huomioon ottaen henkilövahinkoasiain neuvottelukunnan suositusten kohta 5.1 ja D:n oma myötävaikutus kohtuullisena korvauksena kärsimyksestä oli joka tapauksessa pidettävä 300 euroa.

Pääkäsittely

Hovioikeus on toimittanut asiassa pääkäsittelyn 13.1.2015. Pääkäsittelystä on laadittu erillinen pöytäkirja.

Todistelu hovioikeudessa

Hovioikeudessa on esitetty todisteena DVD-tallenne.

Hovioikeudessa on kuultu todistelutarkoituksessa D:tä, A:ta, C:tä, B:tä ja E:tä.

Hovioikeuden ratkaisun perustelut

Näyttö

Hovioikeudessa kuullut D, A, C, B ja E ovat kertoneet asiaan vaikuttavilta osin samalla tavoin kuin heidän kertomakseen on käräjäoikeuden tuomioon merkitty. A on hovioikeuden pääkäsittelystä kertonut käräjäoikeuden tuomioon merkityn lisäksi, että huoltoasemalla oli ollut B:n suullisesti antamaan ohjeistukseen perustuva käytäntö, jonka mukaan romaneille ei saanut antaa tankkauslupaa, elleivät he käyneet ensin maksamassa tai esittäytymässä huoltoaseman sisällä. Hovioikeudessa on vedottu oikeudenkäyntiaineistona A:n ja C:n esitutkintakertomuksiin sekä A:n, C:n ja B:n käräjäoikeudelle toimittamiin ennakkovastauksiin siltä osin kuin heidän hovioikeudessa antamansa kertomukset ovat poikenneet siitä, mitä he ovat esitutkinnassa ja ennakkovastauksissaan asiasta lausuneet. C on hovioikeuden pääkäsittelystä vahvistanut esitutkintakertomuksensa oikeaksi.

Näytön arviointi ja johtopäätökset

Asiassa on riidatonta, että huoltoasemalla työskennelleet A ja C eivät ole pyynnöstä huolimatta antaneet tankkauslupaa D:lle. Riidatonta on myös, että D:n alaikäinen poika on käynyt huoltoaseman sisätiloissa pyytämässä tankin aukaisemista. A on tällöin kertonut pojalle tankkausautomaatin olevan rikki. D on tämän jälkeen mennyt huoltoaseman sisätiloihin tiedustelemaan tankkausluvan antamatta jättämisen syytä ja hänelle on tarjottu mahdollisuutta maksaa polttoaine käteisellä.

A, B ja C ovat kiistäneet syyllistyneensä syrjintään. He ovat yhdenmukaisesti kertoneet, että tankkausluvan antamatta jättäminen oli johtunut siitä, ettei D:n auton rekisteritunnusta ollut tunnistettu eikä D:tä ollut tunnettu nimeltä. Tämä käytäntö oli perustunut ohjeistukseen, jonka mukaan tankkausluvan antaminen huoltoaseman sisätiloista edellytti tankkauspisteelle saapuneen ajoneuvon rekisteritunnuksen

tunnistamista taikka tankkauslupaa pyytäneen asiakkaan tuntemista nimeltä. Jos ajoneuvon rekisteritunnus oli ulkomaalainen, tankkauslupaa ei annettu. Ohjeistus oli koskenut kaikkia asiakkaita ja se oli annettu, koska huoltoasemalla oli tapahtunut lukuisia polttoaineen anastuksia. Ohjeistuksella oli pyritty varmistamaan asiakkaan luottokelpoisuus.

Asiassa on erimielisyyttä siitä, onko tankkausluvan antamatta jättäminen johtunut siitä, että D on etniseltä alkuperältään romani, ja onko A:n, C:n ja heidän esimiehensä B:n näytetty syyllistyneen asiassa syrjintään.

Syytettä tukee D:n kertomus, joka on pysynyt asian oleellisten ja merkityksellisten seikkojen osalta muuttumattomana esitutkinnassa, käräjäoikeudessa ja hovioikeudessa. Sitä tukee myös D:n kuvaama videotallenne, josta ilmenee, että A ja C eivät ole ilmoittaneet D:lle syytä sille, miksi tankkia ei ollut avattu ja tankkauslupaa annettu. Mikäli kysymys olisi ollut A:n, C:n ja B:n käräjäoikeudessa ja hovioikeudessa kertomalla tavalla D:n henkilöön tai hänen käyttämänsä ajoneuvon tunnistamiseen liittyvästä syystä, olisi tämän ilmoittaminen hovioikeuden käsityksen mukaan voinut tapahtua tässä tilanteessa vaivatta. Videotallenteelta ilmenevä A:n ja C:n yleinen palveluasenne viittaa vahvasti siihen, että tankkausluvan antamatta jättäminen on johtunut nimenomaan D:n henkilöön liittyvästä syystä. Sekin osaltaan tukee syytettä, että A oli ilmoittanut D:n pojalle syyksi tankkausluvan antamatta jättämiselle sen, että tankkiautomaatti oli rikki, vaikka se ei pitänyt paikkansa.

A ja C ovat esitutkinnassa yhdenmukaisesti kertoneet, että B:n useampia vuosia aikaisemmin antaman suullisen ohjeistuksen mukaan romaneille ei saanut antaa lupaa tankkaukseen. B on esitutkinnassa myöntänyt, että tankkauslupaa ei annettu silloin, kun myyjällä oli epäily asiakkaan olevan ulkomaalainen, autossa oli ulkomaalaiset rekisterikilvet tai jos asiakas tai tämän auto näytti epäilyttävältä. A, C ja B ovat käräjäoikeudelle toimittamissaan, sisällöltään vastaavissa ennakkovastauksissa selittäneet, että ulkomaalaistaustaisille henkilöille (mukaan lukien myös romanit), epäilystä aiheuttaville ja muille poikkeaville asiakaskunnille, joiden kohdalla epäiltiin väärinkäytöksiä, tankkauslupaa ei annettu välittömästi. Edellä todetut syytettä tukevat seikat, A:n, C:n ja B:n kertomukset esitutkinnassa ja heidän käräjäoikeudelle antamansa ennakkovastaukset puhuvat vahvasti A:n, C:n ja B:n syyllisyyden puolesta. A, C ja B eivät ole esittäneet uskottavaa selitystä esitutkinnassa ja ennakkovastauksissa antamiensa kertomusten muuttumiselle.

Tätä taustaa vasten hovioikeus katsoo A:n, C:n ja B:n toisaalta esitutkinnassa ja ennakkovastauksissa sekä toisaalta käräjäoikeudessa ja hovioikeudessa suullisesti antamia kertomuksia arvioituaan, ettei asiassa jää varteenotettavaa epäilystä A:n, C:n ja B:n syyllisyydestä.

Asiassa on siten näytetty, että A, C ja B ovat elinkeinotoiminnassa ilman hyväksyttävää syytä jättäneet palvelematta yleisesti noudatettavilla ehdoilla D:tä hänen etnisen alkuperänsä perusteella ja tällä perusteella asettaneet tämän ilmeisen eriarvoiseen tai muita olennaisesti huonompaan asemaan. A ja C ovat eräällä huoltoasemalla myyjinä työskennellessään kieltäytyneet avaamasta käteismaksulla toimivaa polttoaineen tankkausautomaattia D:n pyynnöstä huolimatta. A ja C ovat toimineet myymäläpäällikkö B:n antaman ohjeistuksen

mukaisesti. Syy palvelun antamatta jättämiseen on ollut se, että D on etniseltä alkuperältään romani. A, C ja B ovat siten syyllistyneet syrjintään.

Rangaistusten määrääminen

Oikeudenmukainen seuraamus A:n, C:n ja B:n syyksi luetusta teosta on sakkorangaistus. Ottaen huomioon teko-olosuhteet ja se, että A:n ja C:n syyllisyyden määrä on jonkin verran vähäisempi kuin huoltoasemalla esimiesasemassa toimineella ja syrjintään johtaneen ohjeistuksen antaneella B:llä, hovioikeus katsoo, että A:lle ja C:lle tuomittava rangaistus tulee olla sen vuoksi B:lle tuomittavaa rangaistusta alempi.

Vahingonkorvaus

A:n, C:n ja B:n syyksi luettu menettely on aiheuttanut D:lle kärsimystä. D on kertonut, että hän on tuntenut olonsa loukatuksi. D:n ei ole näytetty myötävaikuttaneen vahingon syntymiseen. Hänellä on oikeus saada korvausta syrjinnän aiheuttamasta kärsimyksestä vahingonkorvauslain 5 luvun 6 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyllä tavalla.

Vahingonkorvauksen määrää harkitessaan hovioikeus on ottanut huomioon, että kysymys on ollut päivittäin käytettävästä palvelusta ja syrjintä on tapahtunut julkisella paikalla, jolloin D:hen kohdistunut epäasiallinen menettely on voinut tulla muiden asiakkaiden tietoon. D:llä on ollut mukana poikansa, joka on havainnut äitiinsä kohdistuneen syrjinnän. Hovioikeus pitää kohtuullisena korvauksena syrjinnän aiheuttamasta kärsimyksestä 800 euroa.

Vahingonkorvausvastuun jakaantuminen

D on kohdistanut korvausvaatimuksensa ensisijaisesti Osuuskauppa Arinaan ja toissijaisesti Osuuskauppa Arinaan, A:han, C:hen ja B:hen yhteisvastuullisesti. Vahingonkorvauslain 3 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan työnantaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka työntekijä virheellään tai laiminlyönnillään työssä aiheuttaa.

Vahingonkorvauslain 6 luvun 2 §:n mukainen niin sanottu kanavointisäännös ei tule sovellettavaksi, jos työntekijä on aiheuttanut vahingon tahallaan (kko 2009:32). Lain esitöiden mukaan jos kysymys on työntekijän tahallisesti aiheuttamasta vahingosta, vahingonkärsineen ei ole pakko vaatia korvausta ensin työnantajalta, vaan hän voisi vaatia sitä myös suoraan työntekijältä (HE 187/1973 vp s. 22).

Kun otetaan huomioon A:n, C:n ja B:n syyksi luetun menettelyn laatu, D:lle aiheutuneen vahingon syntyminen on ollut toiminnalla aiheutetun vaaran suunnassa ja siten ennalta-arvattavaa. Sen vuoksi hovioikeus katsoo, että vahinko on aiheutettu tahallisesti.

Työntekijän korvausvastuusta säännellään vahingonkorvauslain 4 luvussa. Luvun 1 §:n 1 momentin mukaan vahingosta, jonka työntekijä työssään virheellään tai laiminlyönnillään aiheuttaa, hän on velvollinen korvaamaan määrän, joka harkitaan kohtuulliseksi ottamalla huomioon vahingon suuruus, teon laatu, vahingon aiheuttajan asema, vahingon kärsineen tarve sekä muut

olosuhteet. Saman pykälän 2 momentin mukaan jos vahinko on aiheutettu tahallisesti, on täysi korvaus tuomittava, jollei erityisistä syistä harkita kohtuulliseksi alentaa korvausta.

A, C ja B ovat syyllistyneet syrjintään työtehtäviä suorittaessaan. Romaneita syrjivän suullisen ohjeistuksen on antanut A:n ja C:n esimiehenä toiminut B. tämän vuoksi hovioikeus katsoo, että myös Osuuskauppa Arina työnantajana on vastuussa D:lle aiheutuneesta vahingosta yhteisvastuullisesti A:n, C:n ja B:n kanssa.

Oikeudenkäyntikulut

A, B ja C ovat hävittyään asian oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 9 luvun 4 §:n 1 momentin ja 8 §:n 2 momentin, oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 1 §:n, 9 §:n 1 momentin ja 16 §:n 1 momentin sekä oikeusapulain 22 §:n 1 momentin nojalla velvollisia yhteisvastuullisesti korvaamaan valtiolle sen varoista D:n avustajalle asianajaja Kari Erikssonille käräjäoikeudessa ja hovioikeudessa maksettavaksi määrättyt palkkiot. Koska D:n oikeudenkäyntikulut ovat muodostuneet pääosin asianomistajan avustamisesta rikosasiassa eikä vahingonkorvausvaatimuksen ajaminen ole edellyttänyt hänen avustajaltaan erityisiä toimenpiteitä, hovioikeus katsoo, ettei Osuuskauppa Arina ole velvollinen korvaamaan takaisin valtiolle sen varoista käräjäoikeudessa ja hovioikeudessa asianomistajan avustajalle maksettuja palkkioita.

Asian näin päättyessä valtio vapautetaan oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 9 luvun 1 A §:n nojalla velvollisuudesta korvata A:n, B:n ja C:n oikeudenkäyntikulut ja asianosaiskulut käräjäoikeudessa. D vapautetaan velvollisuudesta korvata Osuuskauppa Arinan oikeudenkäyntikulut käräjäoikeudessa.

Todistelukustannukset hovioikeudessa

Hovioikeuden ratkaisu A, B ja C ovat oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 9 luvun 1 §:n 1 momentin ja 4 §:n 1 momentin nojalla velvollisia yhteisvastuullisesti korvaamaan valtiolle sen varoista hovioikeudessa maksetut todistelukustannukset.

Hovioikeuden ratkaisu

Hovioikeuden ratkaisu on tuomiolauselmissä.

Rovaniemen hovioikeus	Tuomiolauselma	15/1 10477
		Asianumero
	06.03.2015	R 14/409

Vastaaja

A

Muutokset käräjäoikeuden tuomioon

Syyksi luettu rikos

1. Syrjintä 07.04.2012
Rikoslaki II luku II § 1/1ja3

Rangaistusseuraamukset

Sakko
20 päiväsakkoa à 15,00 euroa = 300,00 euroa

Korvausvelvollisuus

A, B, C ja Osuuskauppa Arina veloitetaan yhteisvastuullisesti maksamaan D:lle korvaukseksi kärsimyksestä 800 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen 7.4.2012 lukien.

Valtio vapautetaan velvollisuudesta korvata A:n oikeudenkäynti- ja asianosaiskulut käräjäoikeudessa 875 eurolla viivästyskorkoineen.

Muilta osin käräjäoikeuden tuomiota ei muuteta.

Oikeudenkäyntiä hovioikeudessa koskevat lausunnot

Valtion varoista maksetaan asianajaja Kari Erikssonille palkkioksi D:n avustamisesta hovioikeudessa valituksen laatimisesta ja oikeudenkäyntiin valmistautumisesta kohtuulliseksi harkitun 5 tunnin ajankäytön perusteella 550 euroa, pääkäsitteystä 3 tunnin keston perusteella 330 euroa ja lopputoimenpiteistä 1 tunnin perusteella 110 euroa sekä arvonlisäveron määrä 237,60 euroa, yhteensä 1 227,60 euroa.

A, B ja C veloitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan takaisin valtiolle sen varoista D:n avustajalle käräjäoikeudessa maksettu palkkio yhteensä 2 125,98 euroa, mistä määrästä palkkion osuus on 1 650 euroa, kulujen osuus 64,50 euroa ja arvonlisäveron osuus 411,48 euroa. Korvaukselle on maksettava korkolain 4 §:n 1 momentin mukaista viivästyskorkoa siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut hovioikeuden tuomion antamispäivästä.

A, B ja C veloitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan takaisin valtiolle sen varoista D:n avustajalle hovioikeudessa maksettu palkkio 1 227,60 euroa. korvaukselle on maksettava korkolain 4 §:n 1 momentin mukaista viivästyskorkoa siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut hovioikeuden tuomion antamispäivästä.

A, B ja C veloitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan valtiolle sen varoista hovioikeudessa maksetut todistelukustannukset 129,20 euroa.

A:n oikeudenkäynti- ja asianosaiskuluvaatimukset hylätään.

Rovaniemen hovioikeus

Tuomiolauselma

15/1 10477

Asianumero

06.03.2015

R 14/409

Vastaaja

B

Muutokset käräjäoikeuden tuomioon

Syyksi luettu rikos

1. Syrjintä 07.04.2012
Rikoslaki II luku II § 1/1ja3

Rangaistusseuraamukset

Sakko
25 päiväsakkoa à 28,00 euroa = 700,00 euroa

Korvausvelvollisuus

A, B, C ja Osuuskauppa Arina velvoitetaan yhteisvastuullisesti maksamaan D:lle korvaukseksi kärsimyksestä 800 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen 7.4.2012 lukien.

Valtio vapautetaan velvollisuudesta korvata B:n oikeudenkäynti- ja asianosaiskulut käräjäoikeudessa 2 678,02 eurolla viivästyskorkoineen.

Muilta osin käräjäoikeuden tuomiota ei muuteta.

Oikeudenkäyntiä hovioikeudessa koskevat lausunnot

A, B ja C velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan takaisin valtiolle sen varoista D:n avustajalle käräjäoikeudessa maksettu palkkio yhteensä 2 125,98 euroa, mistä määrästä palkkion osuus on 1 650 euroa, kulujen osuus 64,50 euroa ja arvonlisäveron osuus 411,48 euroa. Korvaukselle on maksettava korkolain 4 §:n 1 momentin mukaista viivästyskorkoa siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut hovioikeuden tuomion antamispäivästä.

A, B ja C velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan takaisin valtiolle sen varoista D:n avustajalle hovioikeudessa maksettu palkkio 1 227,60 euroa. Korvaukselle on maksettava korkolain 4 §:n 1 momentin mukaista viivästyskorkoa siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut hovioikeuden tuomion antamispäivästä.

A, B ja C velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan valtiolle sen varoista hovioikeudessa maksetut todistelukustannukset 129,20 euroa.

B:n oikeudenkäynti- ja asianosaiskuluvaatimukset hylätään.

Rovaniemen hovioikeus

Tuomiolauselmä

15/1 10477

Asianumero

06.03.2015

R 14/409

Vastaaja

C

Muutokset käräjäoikeuden tuomioon

Syyksi luettu rikos

1. Syrjintä 07.04.2012
Rikoslaki II luku II § 1/1ja3

Rangaistusseuraamukset

Sakko
20 päiväsakkoa à 24,00 euroa = 480,00 euroa

Korvausvelvollisuus

A, B, C ja Osuuskauppa Arina velvoitetaan yhteisvastuullisesti maksamaan D:lle korvaukseksi kärsimyksestä 800 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen 7.4.2012 lukien.

Valtio vapautetaan velvollisuudesta korvata C:n oikeudenkäynti- ja asianosaiskulut käräjäoikeudessa 865 eurolla viivästyskorkeineen.

Muilta osin käräjäoikeuden tuomiota ei muuteta.

Oikeudenkäyntiä hovioikeudessa koskevat lausunnot

A, B ja C velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan takaisin valtiolle sen varoista D:n avustajalle käräjäoikeudessa maksettu palkkio yhteensä 2 125,98 euroa, mistä määrästä palkkion osuus on 1 650 euroa, kulujen osuus 64,50 euroa ja arvonlisäveron osuus 411,48 euroa. korvaukselle on maksettava korkolain 4 §:n 1 momentin mukaista viivästyskorkoa siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut hovioikeuden tuomion antamispäivästä.

A, B ja C velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan takaisin valtiolle sen varoista D:n avustajalle hovioikeudessa maksettu palkkio 1 227,60 euroa. korvaukselle on maksettava korkolain 4 §:n 1 momentin mukaista viivästyskorkoa siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut hovioikeuden tuomion antamispäivästä. A, B ja C velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan valtiolle sen varoista hovioikeudessa maksetut todistelukustannukset 129,20 euroa.

C:n oikeudenkäynti- ja asianosaiskuluvaatimukset hylätään.

Rovaniemen hovioikeus

Tuomiolauselmä

15/1 10477

Asianumero

06.03.2015

R 14/409

Vastaaja

Osuuskauppa Arina

Korvausvelvollisuus

A, B, C ja Osuuskauppa Arina veloitetaan yhteisvastuullisesti maksamaan D:lle korvaukseksi kärsimyksestä 800 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen 7.4.2012 lukien.

D vapautetaan velvollisuudesta korvata Osuuskauppa Arinan oikeudenkäyntikulut käräjäoikeudessa 4 726,74 eurolla viivästyskorkeineen.

Oikeudenkäyntiä hovioikeudessa koskevat lausunnot

Osuuskauppa Arinan oikeudenkäyntikuluvaatimus hylätään.

Muutoksenhaku

Muutosta tähän ratkaisuun saadaan hakea korkeimmalta oikeudelta valittamalla vain, jos korkein oikeus niillä erityisillä perusteilla, jotka ilmenevät oheisesta valitusosoituksesta, myöntää valitusluvan.

Valitusosoituksessa tarkoitettu määräaika valitusluvan pyytämiseen ja valituksen tekemiseen päättyy 5.5.2015.

Asian ovat ratkaisseet:

hovioikeudenlaamanni Sakari Laukkanen
hovioikeudenneuvos Kaarina Ollikainen
määräaikainen hovioikeudenneuvos Kirsi Erkkilä

Valmistelija:

viskaali Salla Erola

Ylivieska-Raahen käräjäoikeus
os. Raahen kanslia

Tuomio
Annettu kansliassa

14/1 12193

18.03.2014

Asianumero
R 13/81

Puheenjohtaja Käräjätuomari Katja Tainio

Syyttäjä

Kihlakunnansyyttäjä Pasi Vainio

Vastaajat

A
B
C
OSUUSKAUPPA ARINA

Asianomistaja D

Asia Syrjintä

Vireille 22.01.2013

Syyttäjän rangaistusvaatimus

Syyttäjän muu vaatimus

1. Syrjintä
8540/R/0004165/12
Rikoslaki II luku II § 1 / 1-3

07.04.2012 Raahe

A, C ja esimiesasemassa oleva B ovat elinkeinotoiminnassa ilman hyväksyttävää syytä jättäneet palvelematta yleisesti noudatettavilla ehdoilla D:tä hänen etnisen alkuperänsä perusteella tai tällä perusteella asettaneen D:n ilmeisen eriarvoiseen tai muita olennaisesti huonompaan asemaan.

A ja C ovat eräällä huoltoasemalla myyjinä työskennellessään kieltäytyneet avaamasta käteismaksulla toimivaa polttoaineen tankkausautomaattia D:n pyynnöstä huolimatta. A ja C ovat toimineet myymäläpäällikkö B:n antaman ohjeistuksen mukaisesti. Syy palvelun antamatta jättämiseen on ollut se, että D on etniseltä alkuperältään romani.

Vaihtoehtoinen syyte syrjintärikokseen (B)

1.1 Yllytys syrjintään
Rikoslaki II luku II § 1 /1-3
Rikoslaki 5 luku 5 §

B on yllyttänyt A:n ja C:n tahalliseen rikokseen teonkuvauksessa ilmenevällä tavalla.

Syyttäjän muu vaatimus

Todistelukustannusten korvaaminen syytekohtassa 1

Vastaajat on velvoitettava yhteisvastuullisesti korvaamaan todistelukustannukset valtiolle

Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 9 luku 1 §

Asianomistajien vaatimus

Asianomistajan korvausvaatimus syytekohtassa 1

D on yhtynyt syyttäjän rangaistusvaatimukseen sekä teonkuvauksen täydennykseen A, B ja C:tä kohtaan syrjinnästä syytteessä esitetyn teonkuvauksen mukaisesti. D on yhtynyt myös syyttäjän vaihtoehtoiseen rangaistusvaatimukseen B:tä kohtaan.

A:n B:n ja C:n ja Osuuskauppa Arinan on yhteisvastuullisesti korvattava D:lle syrjinnän aiheuttamasta henkisestä kärsimyksestä 1.500 euroa laillisine korkoineen 7.4.2012 lukien.

Muut asiassa esitetyt vaatimukset

Muu vaatimus

Osuuskauppa Arina on vaatinut, että asianomistaja / kantaja velvoitetaan korvaamaan Osuuskauppa Arinan oikeudenkäyntikulut asiassa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen kuukauden kuluttua tuomion antamisesta lukien.

Muu vaatimus

A on vaatinut, että suomen valtio velvoitetaan korvaamaan hänen oikeudenkäyntikulunsa ja asianosaiskuluina ansionmenetyksen osalta 90 euroa laillisine korkoineen kuukauden kuluttua tuomion antamisesta lukien.

Muu vaatimus

C on vaatinut, että suomen valtio velvoitetaan korvaamaan hänen oikeudenkäyntikulunsa ja asianosaiskuluina ansionmenetyksen osalta 80 euroa laillisine korkoineen kuukauden kuluttua tuomion antamisesta lukien.

Muu vaatimus

B on vaatinut, että suomen valtio velvoitetaan korvaamaan hänen oikeudenkäyntikulunsa ja asianosaiskuluina; matkakulut 51,60 euroa (120 km) sekä ansionmenetyksestä 90 euroa laillisine korkoineen kuukauden kuluttua tuomion antamisesta lukien.

Vastaus

B

1. Syrjintä 7.4.2012

A ja C kiistivät syytteen sekä syyttäjän tekemän teonkuvauksen täydennyksen kokonaisuudessaan.

A ja C ovat työskennelleet myyjinä huoltoasemalla ja kieltäytyneet avaamasta tankkausautomaattia. He ovat toimineet ohjeistuksen mukaan tankkausautomaatin suhteen. Syy tankkauslupan kieltämiseen ei ole ollut se, että D on etniseltä alkuperältään romani.

Tankkausautomaattia ei ole voitu avata, koska tankkaajaa ei ole tunnistettu eikä auton rekisterinumero ole ollut nähtävissä, mikä on yleinen ohjeistukseen perustuva toimintamalli.

Tankkauslupaa ei ole voitu antaa siltäkään perusteella, että D olisi ollut tunnettu henkilö, jolloin tankkauslupa olisi voitu antaa.

A ja C pyysivät asian todistelukulujen ja oikeudenkäyntikulujensa jättämistä valtoin vahingoksi.

A vaati valtion velvoittamista korvaamaan hänelle asianosaiskuluina ansionmenetyksen osalta 90 euroa laillisine korkoineen kuukauden kuluttua tuomion antamisesta lukien.

C vaati valtion velvoittamista korvaamaan hänelle asianosaiskuluina ansionmenetyksen osalta 80 euroa laillisine korkoineen kuukauden kuluttua tuomion antamisesta lukien.

Merkintä syyttäjällä ei ollut huomautettavaa asianosaiskuluvaatimuksiin määrällisesti.

Todistelukustannusten korvaaminen

A ja C kiistivät vaatimuksen perusteeltaan. määrän osalta heillä ei ollut huomautettavaa.

Asianomistajan korvausvaatimus

A ja C kiistivät asianomistajan korvausvaatimuksen perusteeltaan ja määrältään.

B

1. Syrjintä

B kiisti syytekohtan sekä syyttäjän tekemän teonkuvauksen laajennuksen sekä vaati syytteen hylkäämistä. B kiisti myös vaihtoehdoisen syytteen yllyttämisestä syrjintään. Syyte on kokonaisuudessaan perusteeton.

D:tä ei ole syytteen teonkuvauksessa väitetyllä tavalla jätetty palvelematta. B ei ole antanut sellaisia ohjeita ettei D:tä saisi palvella.

Tankkausautomaattia ei ole voitu avata, koska tankkaajaa ei ole tunnistettu eikä auton rekisterinumero ole ollut nähtävissä, mikä on yleinen ohjeistukseen perustuva toimintamalli.

Huoltoasemalla on tapahtunut useita polttoainevarkauksia ja sen vuoksi on annettu yleinen ohje, että ennen kuin tankkauslupa voidaan antaa, tankkaaja tai hänen autonsa pitää ensin tunnistaa. Tunnistaminen vaaditaan kaikilta asiakkailta, jotka käyttävät tankkausautomaattia, eikä se kohdistu vain etnisen taustan omaaviin asiakkaisiin.

B vaati, että suomen valtio on velvoitettava korvaamaan hänen oikeudenkäyntikulunsa.

Lisäksi suomen valtio on velvoitettava korvaamaan B:lle asianosaiskuluina; matkakulut 51,60 euroa (120 km) sekä ansionmenetyksestä 90 euroa laillisine korkoineen kuukauden kuluttua tuomion antamisesta lukien.

Asianomistajan korvausvaatimus

B kiisti asianomistajan korvausvaatimuksen perusteeltaan ja määrältään.

Osuuskauppa Arina

Osuuskauppa Arina kiisti asianomistajan vaatimukset perusteeltaan ja määrältään esillä olevassa rikosasiassa.

Osuuskauppa Arina lisäksi vaati, että asianomistaja velvoitetaan korvaamaan Osuuskauppa Arinan oikeudenkäyntikulut asiassa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisesti.

Kiistämisen perusteet

Osuuskauppa Arina kiisti, että A tai C olisivat toimineet yllä mainittuna ajankohtana asiakaspalvelutilanteessa syrjivästi D:tä vastaan. Lisäksi Osuuskauppa Arina kiisti, että B tai kukaan muukaan työnantajan edustaja olisi antanut A:lle, C:lle tai kenellekään muulle henkilökuntaan kuuluvalla toimintaohjeita, joissa asiakkaita tulisi kohdella syrjivästi RL 11:11 §:n 1-kohdassa säädetyllä tavalla. Osuuskauppa Arina kiisti antaneensa yksityiskohtaisia kirjallisia tai suullisia toimintaohjeita, joissa vaadittaisiin työntekijöitä kohtelemaan asiakkaita syrjivästä, joko rodun, kansallisen tai etnisen alkuperän, ihonvärin, kielen, sukupuolen, iän, perhesuhteiden, sukupuolisen suuntautumisen, perimän, vammaisuuden tai terveydentilan taikka uskonnon, yhteiskunnallisen mielipiteen, poliittisen tai ammatillisen toiminnan tai muun näihin rinnastettavan seikan perusteella.

Henkilökunnalle on annettu polttoaineen jakelupisteessä lähiesimiehen toimesta yleisiä suullisia toimintaohjeita erityisesti niiden polttoainepumppujen osalta, joiden maksut on suoritettava huoltoaseman sisätilojen kassalle. Polttoainepumppuja vartioidaan sisätiloista kassalta kameroiden välityksin. Pumppauslupa annetaan aina vasta sen jälkeen, kun huoltoaseman työntekijä on tunnistanut pumpulle saapuvan ajoneuvon ja saanut kameran välityksellä ajoneuvon rekisterinumeron tunnistettua. Jos saapuvan ajoneuvon rekisteritunnusta ei ole voitu todeta, ei pumppauslupaa voida myöntää ennen ajoneuvon tunnistamista. Tarvittaessa henkilökunnan on käytävä tarkistamassa saapuneen ajoneuvon rekisteritunnus huoltamon ulkopuolella. Tunnetuille vakioasiakkaille voidaan myöntää tankkauslupa, vaikka ajoneuvoa ei ole kameran välityksin tunnistettu.

Henkilökunta suorittaa aina asiakkaan luottokelpoisuuden eli maksuhalun ja maksukyvyn arvioimisen ajoneuvon saapuessa polttoainepumpulle, joiden maksu suoritetaan huoltoaseman sisätiloihin kassalle. Näissä tilanteissa pumpun avaavan työntekijän velvollisuutena on ottaa ylös tankkaavan ajoneuvon rekisteritunnus sitä varalta, että tankkaaja poistuu paikalta jättäen polttoaineen maksamatta. Menettelytapa näiltä osin koskee kaikkia huoltoasemalle saapuvia asiakkaita. Jos työntekijä ei tunnista asiakasta tai tekee arvion saapuvan asiakkaan puutteellisesta luottokelpoisuudesta, ohjaa

tämä asiakkaan tankkaamaan joko korttiautomaatille tai pumpulle, joihin voi maksaa sekä pankki- ja luottokortilla että käteisellä. Samoin menetellään niissä tilanteissa, joissa huoltoaseman kamera- ja atk - järjestelmässä on tilapäinen toimintahäiriö, eikä asiakasta ole tunnistettu.

Asiakkaan luottokelpoisuusarvio tehdään yleisen elämäkokemuksen mukaisesti ottaen huomioon saapuvan ajoneuvon kunto ja rekisteröintivaltio. Joissakin tapauksissa tehdään myös henkilöarvio, jos kysymyksessä on asiakas, joka on jo aikaisemmin jättänyt kyseiselle asemalle polttoaineen maksamatta. Alustava arvio asiakkaan luottokelpoisuudesta joudutaan tekemään nopeasti, jonka vuoksi ei voida pois sulkea, että asiakkaan luottokelpoisuuden osalta voidaan tehdä joskus virhearviointeja tai virheellisiä henkilötunnistuksia. Osuuskauppa Arinan huoltoasemilla on viime aikoina sattunut lukuisia tilanteita, joissa kassalle maksettavan pumppuasiakkaan tankkaama polttoaine on jäänyt maksamatta ja hävikki on jäänyt tapauksissa Osuuskauppa Arinan vahingoksi. Menettelyllä Osuuskauppa Arina pyrkii vähentämään polttoainehävikkiä.

Esimiehen antamien yleisten ohjeiden mukaan polttoainepumppua ei saa avata myöskään niissä tilanteissa, joissa asiakkaalla on esimerkiksi liikuntarajoitteisuuden tai muun vastaavan syyn vuoksi vaikeuksia tankata turvallisesti vaarantamatta muita asiakkaita, huoltoaseman henkilökuntaa tai omaisuutta. Näissä tapauksissa aseman työntekijä saapuu pumpulle auttamaan asiakasta ennen kuin pumppu avataan kassalta.

Syytteessä mainittuna ajankohtana tapauksessa ei ole ollut kysymys syrjinnästä. Tapahtumahetkellä osa huoltoaseman kameroista on ollut offline-tilassa, jonka vuoksi vain osaa polttoainepumpuista on pystytty valvomaan sisätiloista kassalta. Tässä tapauksessa D:lle ei ole voitu antaa pumppauslupaa, koska hänen ajoneuvoa eikä ajoneuvon rekisteritunnusta ole pystytty tunnistamaan kameran välityksin huoltoaseman sisätiloista. D oli ensin lähettänyt lapsensa pyytämään pumpun avaamista, mutta pumppauslupaa ei voida turvallisuussyistä antaa lapselle. A ja C eivät ole tapahtumahetkellä heti tunnistaneet D:tä, jonka vuoksi He olivat tämän vuoksi pyrkineet ohjaamaan D:n ensisijaisesti pankki- tai luottokortti tai käteisautomaattipumpulle. A ja C eivät ole kumpikaan havainneet D:n kädessä lahjakortteja, jotka olisivat soveltuneet polttoaineen maksuun kyseiseltä pumpulta. D ei ole myöskään tilanteessa kertonut maksavansa polttoainetta lahjakorteilla. D:n esitutkinnassa kertoma viittaa siihen, että A ja C ovat tehneet D:n luottokelpoisuudesta oikean johtopäätöksen, koska D on esitutkinnassa kertonut palaneen kotiin hakemaan käteistä rahaa tankkausta varten.

A ja C ovat toimineet tilanteessa B:n antaman toimintaohjeen mukaisesti. Osuuskauppa Arina on käyttänyt asiassa elinkeinonharjoittajan oikeutta tunnistaa asiakkaansa ja pyrkiä varmistamaan saapuvan asiakkaan luottokelpoisuus eli asiakkaan maksuhalu ja maksukyky ennen pumppausluvan sallimista. D:tä ei ole asetettu epäedulliseen asemaan hänen rotunsa tai etnisen alkuperänsä tai muun vastaavan syyn vuoksi, vaan A:n ja C:n toiminta on perustunut yksinomaan D:n tunnistamiseen ja luottokelpoisuuden arvioimiseen. D:tä ei ole kieltäydytty ottamasta asiakkaaksi, hänelle ei ole asetettu muita asiakkaita epäedullisempia palveluehtoja eikä häntä palvelutilanteessa ole asetettu muiden asiakkaiden kanssa eriarvoiseen tai olennaisesti huonompaan asemaan.

A ja C olivat tarjonneet D:lle korvaavaa palvelua, mutta hän ei ollut suostunut ottamaan vastaan tarjottua palvelumuotoa huoltoaseman tarjoamilla sopimusehdoilla.

Syyttäjän todisteena oleva videotallenne ei osoita, että A ja C olisivat syyllistyneet syrjintään D:tä kohtaan. D on saapunut huoltoaseman sisätiloihin kiihtyneessä mielentilassa ja käyttäytynyt heti aggressiivisesti vaalien polttoainepumppua avattavaksi. Lisäksi hän on kuvannut huoltoaseman sisätiloihin saapumistaan sekä A:ta ja C:tä ilman lupaa, jonka vuoksi he olivat hämmentyneet asiakaspalvelutilanteessa, joka oli osaltaan vaikeuttanut asiakaspalvelutilanteen asiallista loppuun saattamista. D:n, A:n ja C:n välisissä keskusteluissa ei päästy lainkaan asiallisiin keskusteluväleihin D:n kiihtyneen käytöksen vuoksi. D ei ollut kertonut henkilökunnalle mahdollisuudestaan suorittaa maksua tankkauksesta lahjakorteilla, eikä henkilökunta ole havainnut lahjakortteja hänen kädessään tilanteessa. Henkilökunta ei ole ehtinyt kysyä D:ltä, miten hän aikoo polttoaineensa maksun suorittaa, koska tämä on poistunut kuvaamisen jälkeen välittömästi huoltoaseman sisätiloista.

Oikeudellista arviointia

Osuuskauppa Arina ei ole kieltäytynyt palvelemasta D:tä tämän asioidessaan huoltoasemalla eikä häntä ole asetettu ilmeisen eriarvoiseen asemaan tai muita olennaisesti huonompaan asemaan asiakaspalvelutilanteessa. RL 11:11 § ei rajoita elinkeinonharjoittajan oikeutta tunnistaa asiakasta ja tarkistaa asiakkaan luottokelpoisuus tilanteessa, jossa ajoneuvo tankataan polttoainepumpulta, jonka maksu suoritetaan huoltoaseman sisätiloissa olevalle kassalle. Luottokelpoisuuden arviointi koskee kaikkia niitä asiakkaita, jotka tulevat tankkaamaan edellä mainitulle polttoainepumpulle. elinkeinonharjoittajan ja asiakkaan välinen kauppa on sopimus, jossa molemmilla osapuolilla on oikeus päättää, millaisilla sopimusehdoilla he ovat puolin ja toisin valmiita keskinäiset sopimusehdot hyväksymään.

Osuuskauppa Arina kiistää antaneensa asiakkaita syrjiviä toimintaohjeita. Mikäli A ja C ovat pyrkineet toimimaan lähiesimiehensä, B:n antamien toimintaohjeiden mukaisesti, ovat he korkeintaan saattaneet ymmärtää esimiehensä antaman toimintaohjeen sisällön ja tarkoituksen väärin. Tässä tapauksessa väitetty teko ei ole kenenkään syytetyn osalta tahallinen, jonka vuoksi heitä ei voida teosta rangaista. Tällöin ei myöskään vahingonkorvausvelvollisuutta synny työnantajalle (VahL 5:6 §:n 1 mom. 2-kohta). B:n antamilla toimintaohjeilla on pyritty asiakkaan tunnistamiseen ja luottokelpoisuuden selvittämiseen, ei asiakkaiden syrjimiseen RL 1 121 1 §:ssä mainitulla tavalla.

Työntekijän oma vastuu aiheutetusta vahingosta riippuu teon moitittavuudesta. Jos A:n ja C:n teko katsottaisiin tahalliseksi rikokseksi, olisivat he vastuussa aiheutetusta vahingosta täysimääräisesti. Osuuskauppa Arina vastaisi tässä tapauksessa vahingosta VahL 3 - luvun mukaan ja työntekijä työnantajalle aiheuttamastaan vahingosta VahL 4:1 §:n mukaan. Tapahtumakulku kokonaisuudessaan ei viittaa siihen, että A:lla ja C:llä olisi ollut tarkoitus tahallisesti syrjiä D:tä.

D:n oma toiminta on vaikeuttanut asiakaspalvelutilanteen loppuun saattamista, koska hän on ilman lupaa kuvannut puhelimen kamerallaan A:ta ja C:tä työssä, jonka johdosta asiakaspalvelutilanne on

häiriytynyt. D:n on nimenomaan tarkoitushakuisesti pyrkinyt provosoimaan tilannetta, jotta se näyttäisi syrjivältä. Tosiasiallisesti syrjintää ei ole asiakaspalvelutilanteessa eikä sen jälkeenkään tapahtunut. D:n väite syrjinnästä asiakaspalvelutilanteessa ei ole uskottava.

Osuuskauppa Arina kiisti vaaditun vahingonkorvauksen määrältään. Osuuskauppa Arina kiisti näyttämättömänä, että asiasta olisi aiheutunut D:lle unettomuutta tai häpeän tunteita. D on provosoinut asiakaspalvelutilannetta huoltoaseman sisätiloissa, kuvannut asiakaspalvelutilannetta ilman asianomaisten lupaa sekä poistunut asiakastiloista omatoimisesti ottamatta vastaan hänelle tarjottua vaihtoehtoista palvelumuotoa. Lisäksi, jos käräjäoikeus katsoisi asiassa jonkun vastaajan osalta syrjinnän näytetyksi, tulisi vahingonkorvausta tuomittaessa ottaa huomioon D:n oma myötävaikuttaminen vahingon syntymiseen ko. tilanteessa.

Todistelu

Henkilötodistelu

1. D
2. A
3. C
4. B
5. Osuuskauppa Arinan edustaja/kuultava E

Kirjalliset todisteet

1. DVD -tallenne

Muu oikeudenkäyntiaineisto

Esitutkintapöytäkirjan merkityt otetekstit

Otteet vastaajien kirjallisista ennakkovastauksista

Tuomion perustelut

KÄRÄJÄOIKEUDEN RATKAISU

Syytteen hylkääminen

A:ta, B:tä ja C:tä vastaan esitetty syyte syrjinnästä, samoin kuin vaihtoehtoisesti B:tä vastaan esitetty syyte yllytyksestä syrjintään hylätään.

Syytteen hylkäämisen perusteet

Näyttö

Asiassa esitetyn kirjallisen todistelun osalta käräjäoikeus on olennaisilta osin ottanut kantaa alempana johtopäätökset-kohdassa.

Asianomistaja D on oikeudessa kertonut muun muassa seuraavaa.

D on mennyt tankkaamaan autoa mukanaan 6-vuotias poikansa. D:llä on ollut mukanaan lahjakortteja, joilla maksaa tankkaus. Hän oli odottanut tankin luona vuoroaan, kun edellä oleva auto oli ollut tankkaamassa.

D oli ajanut tankkien luona sen auton perään, jonka vuoro oli ollut ennen häntä ja pysäyttänyt auton samalle paikalle kuin edellinenkin auto. Edellisen tankkaamassa olleen auton kuljettaja oli painanut nappia ja aloittanut tankkaamisen, sen jälkeen D oli ajanut samalle paikalle ja painanut nappia tankkausluvan saadakseen.

Vuorollaan D oli noussut autosta ja painanut nappia, josta pyydetään kassalta lupaa tankkaamiseen. Lupaa ei ollut tullut; ts. tankkaus ei ollut onnistunut. D oli painanut nappia tankilla pariinkin otteeseen.

D oli sanonut sitten pikkupojalleen, että tämän käydä sisällä huoltoasemalla sanomassa, ettei bensaa saa. Poika oli tehnyt näin, ja oli sitten tullut takaisin sanoen, että tankki on rikki.

Poikakin oli sitten perään jatkanut kuitenkin, että miksi he olivat tankilla odottaneet, jos se kerran oli ollut rikki. D oli tilanteessa kiihtynyt, hänellä oli tullut pojan puolesta paha mieli; poikakin oli tajunnut, että tilanteessa oli jotakin. D oli mennyt sisälle huoltoasemalle ja vaatinut vastausta. D:n oma lapsi oli ollut sisällä huoltoasemalla; olisiko hän jättänyt lapsensa sinne sisälle ja sitten lähtenyt pois maksamatta polttoainetta.

D oli asioinut huoltoasemalla aiemminkin.

Hän oli soittanut poliisille, joka oli ohjeistanut häntä, että hän voisi lähteä sieltä (=huoltoasemalta) ja että poliisi tulee selvittämään asiaa. D tunsu, että asia ei ollut mennyt oikein. Huoltoaseman sisällä hänelle ei ollut kerrottu syytä siihen, miksi tankkaus ei ollut onnistunut. Tilanne oli tuntunut hänestä pahalta, ”hän ei ollut itse osaansa valinnut”.

Edellisen tankilla olleen asiakkaan osalta D ei tiennyt, oliko hän maksanut ennen vai jälkeen tankkauksen, sitä D ei muistanut. D oli kuitenkin tankkauksen nähnyt. D ei tuntenut hänen ennen tankannutta henkilöä. D ei tiennyt, oliko po henkilö käynyt sisällä maksamassa. D oli katsonut, kun tämä henkilö oli painanut nappia, tankannut auton ja lähtenyt pois. Hän ei ollut nähnyt, kävikö edellinen asiakas sisällä. Hänen oli täytynyt käydä sisällä, koska hän oli painanut nappia. Ulkona saattoi maksaa tankkauksen, sen takia ei sisälle tarvinnut mennä, maksaa saattoi käteisellä tai kortilla.

D:llä ei ollut ollut käteistä mukanaan tullessaan huoltoasemalle tankkaamaan. Hänellä oli ollut mukana lahjakortit, jotka kävivät vain abc-myyvälässä. Tilanne oli ollut tankkauksen epäonnistuttua se, että D oli joutunut menemään kotiin, hakemaan sieltä rahaa ja tankkaamaan sitten muualla.

Sää oli ollut kirkas talvi-ilma, 7.4.2012, ja kello oli ollut 11.45. Valaistus oli ollut hyvä; sää oli ollut aurinkoinen ja keli hyvä.

D:llä oli ollut kolme lahjakorttia samassa kädessä kuin puhelin. Hän ei ollut niistä liikkeessä sisällä maininnut, tilanne ei ollut edennyt sinne asti. Hänelle oli sanottu, että hän voi maksaa ”tuonne noin”. D:n ollessa huoltoaseman sisällä, hänelle ei ollut palvelua tarjottu. D:tä oli kielletty kuvaamasta matkapuhelimella. D oli kuvannut, ”koska hän oli romani, kukaan ei muuten uskonut”. D oli ymmärtänyt asian kun lapsellekin oli sanottu, että tankki oli rikki. D:n yrittäessä ensimmäisellä kerralla

tankata, lapsi oli ollut hänen kanssaan ja toisella kerralla lapsi oli mennyt huoltoasemalle sisälle. Sitten poika olikin juossut takaisin kertomaan, että tankki oli rikki.

Vastaaja A on oikeudessa kertonut muun muassa seuraavaa.

D oli pyytänyt lupaa tankata. Tällaisessa tilanteessa katsotaan kamerasta, näkykö auton rekisterikilpi. Sitä ei ollut tässä tapauksessa pystytty näkemään eikä myöskään tankkaamaan pyrkinyttä henkilöä ollut tunnistettu, mitä oli tämän jälkeen seuraavaksi katsottu.

D oli pari kertaa painanut nappia tankilla. Sitten poika oli tullut sisään huoltoasemalle kysymään tankkia. A oli tainnut itse sanoa lapselle, että tankki oli rikki, oli ollut vaikea tilanteessa tietää, mitä oikein sanoa pienelle lapselle.

A ei osannut tarkemmin sanoa sitä, miksi lapselle ei ollut sanottu, että käskeä äitiä käymään sisällä. Siinä oli "häätäpäissä" sanottu, että tankki oli rikki. Lapselle ei ollut voinut selittää tankkaavan auton tai henkilön tunnistamiseen liittyvää käytäntöä, joka oli kaikkien huoltoasemalla asioivien henkilöiden osalta sama.

Vähän ajan päästä D oli tullut kännykällä kuvaamaan. A oli nähnyt kännykän D:n kädessä. D oli "aika kärkkäästi" tullut tilanteessa huoltoaseman sisälle sanomaan.

Tankkausluvan epäämisessä ei ollut ollut kyse syrjinnästä. Suora ohjeistus yleisesti oli se, että tankkaavan auton rekisterinumero piti nähdä kokonaan. Jos rekisterinumero oli ulkomaalainen, lupaa ei annettu. Jos sitä ei kokonaan nähnyt, piti tuntea tankkaamaan pyrkivä henkilö, jotta luvan saattoi kassalta antaa. Lupaa ei annettu, jos henkilöä ei pystynyt tunnistamaan.

A ei ollut nähnyt D:llä kädessä lahjakortteja.

D:n tullessa kameralla kuvaten huoltoasemalle sisään, A oli mennyt siinä tilanteessa hämilleen ja "jotenkin lukkoon". A oli nähnyt aiemmin D:n asioimassa kaupassa, mutta hän ei ollut tiennyt tämän nimeä, kuten ei sitäkään, oliko hän esimerkiksi raahelainen vaiko muualta kotoisin.

"Tuonne noin" oli tarkoittanut sitä, että polttoaineen saattoi maksaa maksuautomaattitankilla käteisellä tai kortilla. Jos henkilöä ei tunnettu, tankkauslupaa ei annettu; tämä asia oli selvä ja se koski kaikkia henkilöitä, jotka tankille tulivat ja samalla tavalla pyysivät tankkauslupaa kassalta. Tilanteessa, jossa D oli tullut huoltoaseman sisälle, hänelle ei ollut ollut mahdollisuutta tarjota sitä, että sisälle voi maksaa, sellaista tilannetta ei ollut ollut.

Huoltoasemalla oli tankille suunnattu kamera. Molemmat puolet näkyivät tankilla.

D:n auton rekisterinumeroa ei ollut kokonaan näkynyt. Joko yksittäistä numeroa tai kirjainta ei ollut näkynyt tai sitten rekisterikilvessä oli ollut likaa tms.. melkein päivittäin oli ollut sellaisia tilanteita, että tankkaamaan tullutta henkilöä ja/tai autoa ei ollut tunnistettu.

Tunnistaminen periaatteessa tarkoitti sitä, että piti tietää henkilön nimi. Rekisterinumero oli ensisijainen. Jos ei sitä saanut kokonaan, niin sitten piti tietää nimi. A oli tullut tietämään D:n nimen, kun tämä juttu oli lähtenyt eteenpäin ja poliisilaitokselta oli tullut paperi.

Huoltoasemalla oli 4 tankkauspistettä, joista kaksi sellaista, että maksamisen saattoi suorittaa sisälle.

Ensin oli yritetty katsoa auton rekisterikilpeä ja sitten, kun tämä ei ollut onnistunut, oli yritetty tunnustaa henkilö. Henkilö, joka oli autoa yrittänyt tankata, oli ollut kameran näkyvillä. A oli nähnyt po henkilön yllä romanivaatteet.

Jos autossa oli ulkomaalainen rekisterinumero, tankkauslupaa ei annettu. Kysymys ei ollut kansalaisuuteen tai rotuun perustuvasta menettelystä, vaan yksinkertaisesti siitä, että jos ulkomaan rekisterissä oleva auto lähtee pois huoltoasemalta tankattuaan ja polttoainetta maksamatta, on vaikea tavoittaa autoa ja saada maksua polttoaineesta. Luultavimmin koskaan ei maksua saa polttoaineesta, jos tällainen tilanne tapahtuu.

A ei osannut sanoa, oliko polttoaineen anastusten osalta joku erityinen väestöryhmä, joka näin menetteli. Viikkotasolla/kuukausitasolla arvioiden henkilöitä poistui polttoainetta maksamatta viikottain, 2 vkon aikana ehkä 1-2 henkilöä noin keskimäärin.

Ulkonäkö tai henkilön vaatetus ei vaikuttanut siihen, että tankkauslupaa ei annettu. Sillä ei ollut ollut asiassa vaikutusta, että D:n yllä oli ollut romanivaatteet.

A oli olettanut, että äiti tulee paikalle sisälle. Sisällä huoltoasemalla maksaminen tapahtui yleensä kortilla tai käteisellä. Käytetyllä bensa-automaatilla olisi voinut maksaa tankkauksen kortilla tai käteisellä.

Lahjakortteja tuli kassalle jonkin verran.

B oli antanut asiassa suullisen ohjeen siinä, miten toimia tällaisissa tilanteissa. Ulkomaalaistaustaiset olivat päällimmäisinä siinä, ettei tankkauslupaa annettu rekisterikiven tunnistamisella.

Päällimmäisenä tässä asiassa oli ollut se, että tankkaamaan pyrkinyttä henkilöä eli D:tä ei ollut tunnettu. A oli tilanteessa toiminut saamansa ohjeen mukaan. Heillä oli huoltoasemalla ollut sellaisia tilanteita, että joskus romani oli tankannut ja lähtenyt sitten pois paikalta maksamatta polttoainetta.

A on esitutkinnassa kertonut muun muassa seuraavaa.

".. tällä kertaa emme avanneet pumppua, koska näimme, että tankkaajana on romanihenkilö ja meille on tullut talon puolesta suullinen määräys, että romaneille ja muille epäilyttävän näköisille henkilöille ei pumppua aukaista. Määräys on annettu sen takia, koska oli sattunut useita näpistystapauksia, joissa romanihenkilöt olivat tankanneet, mutta eivät olleet maksaneet tankkaustaan. Talon puolelta määräyksen on antanut B, joka on lähin esimieheni.",

".. olen ollut töissä Raahe Pattijoen Abc:llä koko sen toiminnassa olo-ajan eli noin kolme vuotta. määräys siitä, että romaneille ei anneta tankkauslupaa, on annettu jo useampi vuosi sitten.

Mielestäni en ole syyllistynyt syrjintään vaan olen toiminut esimiehen antaman määräyksen mukaan, henkilökohtaisesti olisin voinut tankkauslupan kyseiselle romanin naiselle antaa, koska hän on aina käyttäytynyt asiallisesti meillä asioidessaan, mutta koska talon ohjeistus määräsi, niin en aukaissut pumppua.”,

”K (=kysymys): oliko tankkausluvista annettu ohjeistus mielestäsi lainmukainen?”

V (=vastaus): en tiedä, ehkä se ei ole ihan lainmukaista, mutta tällainen ohjeistus on meidän toimipisteellä annettu. Mielestäni ohjeistus on ymmärrettävää, koska meillä sattuu paljon tällaisia bensananastusjuttuja.”

Kertomuksestaan kysyttäessä A on kertonut nähneensä, että D on romani. A ei ollut häntä kuitenkaan tunnistanut/tiennyt nimeltä. epäily näpistyksestä tms. tulee siitä, että henkilöä joka tankkaa, ei tunneta. Jos henkilöä, joka tankkaa, ei tunne, maksun saaminen on vaikeaa, jos tankannut henkilö päättääkin poistua maksamatta. Esitutkinnassa A ei ole osannut oikein asiaa muotoilla. A oli ensimmäistä kertaa ollut esitutkinnassa poliisin kuultavana rikoksesta epäiltynä. A:n kuulustellut poliisi oli painottanut asiassa vaan henkilön romanitaustaa. Poliisi oli kuulustelutilanteessa esittänyt alle kysymyksiä ja kirjannut sitten vastaukset. A oli sanonut noin kuin oli kirjattu ja hän oli vastannut, kun häneltä oli kysytty.

Aiemmin oli huoltoasemalla ollut tapauksia, joissa polttoainetta oli viety ja jossa anastuksen suorittanut henkilö oli ollut romani.

Yksi asia oli annettu ohje ja toinen, tankkaavan/tankkausta yrittävän henkilön tunnistaminen. ”oma pää oli tilanteessa mukana”. Annettu ohjeistus ei ollut tarkoittanut sitä, etteikö romaneja palveltaisi huoltoasemalla. Taustalla ei ollut syrjintää, kun katsottiin tankkauslupaa henkilön pyytäessä sitä, voitiinko hänet tunnistaa. Tämä menettely koski kaikkia tankkauslupan pyytäjiä. Mahdollista oli aina maksaa kortilla tai käteisellä tai tulla sisälle maksamaan.

Vastaaja C on oikeudessa kertonut muun muassa seuraavaa.

D oli pyytänyt tankkauslupaa ja sitä ei ollut huoltoaseman kassalta annettu. D:n auton rekisterikilvestä ei ollut saatu selvää.

Pikkupoika oli tullut huoltoasemalle sisälle kysymään, mutta pienelle pojalle ei ollut voinut siinä käydä asiaa selittämään.

D oli sitten tullut itsekin huoltoasemalle sisään. Tilanne oli ollut kiusallinen D:n kuvatessa. D:lle oli sanottu, että voi maksaa tuonne.

C ei ollut nähnyt D:n kädessä lahjakortteja. C ei ollut tuntenut D:tä nimeltä. C oli nähnyt, että tällä oli ollut romanivaatteet. Päätös olla antamatta tankkauslupaa ei ollut kuitenkaan perustunut siihen, että D oli romani; D:n nimeä ei ollut tiedetty eikä auton rekisterikilvestä ollut saatu selvää.

Nimi piti tietää / henkilö tuntea tai tankkaavan auton rekisterikilvestä saada selvää. Nämä tiedot tarvittiin, jos henkilö, joka oli tankannut, poistui maksamatta polttoainetta ja jouduttiin tekemään sitten rikosilmoitus. Henkilö piti tietää / tunnistaa, jotta häneltä voitiin vaatia korvausta maksamattomasta bensasta.

Asiassa ratkaisevaa ei ollut, oliko henkilö romani vai ei. Jos auton rekisterikilvet olivat ulkomaalaiset, tankkauslupaa ei annettu. Mitään ohjeistusta ei ollut annettu huoltoasemalla asioivien henkilöiden ulkonäköön liittyen.

C:n silloisena esimiehenä ollut B ei ollut antanut ohjetta, että romanitaustaista henkilöä/henkilöitä ei palveltaisi.

D oli tullessaan huoltoasemalle kuvannut. Muitakin asiakkaita oli siinä ollut paikalla. D:n käyttäytyminen oli ollut melko äänekkästä, hän oli ollut aggressiivinen. C:llä oli tilanteessa mennyt ”pasmat sekaisin”, eikä hän ollut osannut toimia. D oli ollut äänekkäs, hän oli kuvannut kamerapuhelimella ja oli ”möykännyt”.

Henkilön tunnistaminen tarkoitti sitä, että tiesi henkilön nimen. Tämä oli tiedettävä kaiken varalta, jos varkaustapahtuma olisi, niin tekijä voidaan saada kiinni.

C on esitutkinnassa kertonut muun muassa seuraavaa.

”.. tilanne on sellainen, että esimieheni B on antanut meille myyjille suullisen määräyksen, että jos mittarikentälle tulee romaneja, jotka pyytävät mittaristolta lupaa tankkaukseen niin sitä ei saa heille antaa. Tämän määräyksen hän antoi kevättalvella 2012 kun meillä sattui useita näpistyksiä, johon romanit syyllistyivät.

Sitä en tiedä onko tämä kyseinen nainen syyllistynyt meillä aikaisemmin näpistykseen vai ei. Toimin ainoastaan esimieheni ohjeiden mukaan. Kun nainen tuli myymälään niin annoin yhdessä A:n kanssa hänelle mahdollisuuden siihen, että hän voi maksaa tankkauksen kortilla tai käteisellä automaattiin.

Minä kiistan syyllistyneeni syrjintään sillä olen toiminut esimiehen määräyksen mukaan.”,

”K (=kysymys): Oliko tankkausluvista annettu ohjeistus mielestäsi lainmukainen?”

V (=vastaus): Eihän se tietenkään lainmukainen ole, mutta sen takia tankki on kiinni, että jos auton rekisterinumeroa ei näy tai muuten epäilyttävää, niin tankkauslupaa ei anneta.”

C on esitutkinnassa kertomansa osalta todennut, että hän on niin sanonut.

Esitutkintatilanteessa oli korostettu romanihenkilöä, C oli vastannut poliisi esittämiin kysymyksiin, jotka olivat olleet johdattelevia.

C oli itse laatinut avustajan kanssa antamansa kirjallisen ennakkovastauksen, joka oli käräjäoikeudelle toimitettu. C ei osannut sanoa, miksi huoltoasemalla sisällä käyneelle pikkupojalle ei ollut sanottu, että pyytää äitiä käymään sisällä. C oli luottanut esimieheltään saamaansa ohjeistukseen. C:n mukaan ohjeistus ei tarkoittanut sitä, että lakia voisi rikkoa.

Vastaaja B on oikeudessa kertonut muun muassa seuraavaa.

Ns. paperilla olevaa kirjallista ohjeistusta ei ollut ollut. Työntekijät olivat tässä asiassa toimineet B:n antamien ohjeiden mukaan. Ohje oli se, että jos henkilöä ei tunnettu, tankkauslupaa ei voitu antaa.

Bensan saattoi maksaa käteisellä tai kortilla. Polttoaineen voi maksaa myös sisällä; asiakas saattoi tulla myös sisään, sen jälkeen saada tankkausluvan ja sitten mennä tankkaamaan. Ohje oli se, että joko auto tai tankkaaja oli tunnistettava/tunnettava. Auton rekisterinumeron tunnistaminen oli ensisijainen vaihtoehto.

Se, että kyseessä oli romani, ei ollut asiassa ratkaiseva seikka. Kun rekisterinumerosta ei ollut saatu selvää eikä henkilöä ollut tunnettu, tankkauslupaa ei ollut saanut tilanteessa antaa. Ohje ei tarkoittanut sitä, etteikö kaikkia palveltaisi huoltoasemalla. Kaikki palvellaan. Tankkauslupaa ei vain annettu.

Se, että pieni poika oli käynyt liikkeessä ensin, ei muuttanut asiaa. Lupaa ei annettu, jos lapsi pyytää lupaa ja toinen (aikuisen) odottaa tankin luona. Jos henkilö itse tulee sisälle liikkeeseen ja asiallisesti tuo asian esiin ja pyytää tankkauslupaa, sen myös saa.

Mitään sääntöä ja/tai ohjeistusta ei ollut siitä, etteikö romaneja/romania palveltaisi. Asiassa olivat mukana myös "omat vaistotkin", jos henkilön tuntee/tunnistaa, että saako rahat sen jälkeen kun tankkaus on suoritettu. Kyse ei ollut syrjinnästä. Mitään romaninimiä ei ollut otettu nimenomaisesti esiin.

Menettely on kaikkien osalta sama, jos henkilöä, joka tankkauslupaa pyytää, ei tunnisteta. Nimellistä ohjeistusta romanien palvelun osalta ei ollut käteismittarin osalta.

A oli omassa kertomuksessaan maininnut polttoainenäpistys-tapaukset. Niitä oli ollut A:n kertomaa enemmän, jopa 5 kpl/vk., näpistykseen oli syyllistynyt romani- ja ulkomaalaistaustaisia henkilöitä.

Kirjallista ohjeistusta huoltoaseman työntekijöille ei ollut. B oli antanut suullista ohjeistusta, koska näitä näpistystapauksia oli ollut. Piti tuntea henkilö/tietää, kenelle myydään tai rekisterinumero piti olla tiedossa.

B ei ollut sanonut, etteikö romaneja palveltaisi samoin kuten kaikkia muitakin asiakkaita.

Polttoaineen saattoi huoltoasemalla maksaa joko automaattilla kortilla tai käteisellä tai sitten liikkeen sisällä. Tässä nimenomaisessa tapauksessa maksaminen sisälle ei ollut jostakin syystä onnistunut.

B:n tiedon mukaan edellisen, ennen D:tä tankkanneen auton osalta mitään ongelmaa ei ollut ollut. B ei tarkemmin tiennyt asiaa; hän ei ollut sitä tutkinut. A ja C olivat tilanteessa toimineet ohjeistuksen mukaan.

Siinä, kun polttoaine annettiin ns. tankkausluvalla, ennen kuin se oli maksettu, oli suurempi riski kuin jos polttoaine oli maksettu ennen tankkausta. Jos tankkauslupaa pyytävän osalta edellytykset eli tunnistaminen ei täytynyt, tai muuten oliko mahdollista, ettei henkilö tulisi maksamaan, asia piti arvioida tästä näkökulmasta. Se, että tankkausluvan sai ja auton sai tankata ja vasta sen jälkeen maksaa polttoaineen, oli tavallaan lyhytaikainen luotto, joka annettiin asiakkaalle. Tämä ei liittynyt mitenkään asiakkaan etniseen taustaan tms., tätä samaa periaatetta ja menettelyä sovellettiin kaikkien asiakkaiden osalta.

Jos henkilö x täytti tankin ja sen jälkeen lähtisi paikalta polttoainetta maksamatta, mitkä olisivat mahdollisuudet saada korvaus polttoaineesta. Jos auton rekisterinumero ei ollut ylhäällä, sitä ei varmaan saanut kiinni. B ei tiennyt saadun kiinni sellaista, jonka osalta rekisterinumeroa ei ollut ollut tallessa.

Kamerat olivat huoltoasemalla. B ei niiden toiminnasta tiennyt tarkemmin, hän ei ollut kameroita tutkinut. Joka tapauksessa, tilanne oli ollut se, että ainakaan rekisterinumeroa ei ollut kuvasta tunnistettu.

Jos asiakas tulee sisälle ja pyytää aukaisua, yleensä siihen ns. lähdetään mukaan. Jos tilanteessa myyjä on kuitenkin epävarma, lupaa ei anneta kenellekään.

Tankkauspisteissä kaikki saattoivat maksaa setelillä tai pankkikortilla. Yhdessä tankkauspisteessä voi kysyä lupaa sisältä, mutta siinäkin voi maksaa setelillä tai pankkikortilla.

B on esitutkinnassa kertonut muun muassa seuraavaa.

".. meillä on ollut huoltoasemalla pitkään periaate, että emme anna tankkauslupaa kassalle maksaville asiakkaille, jos on epäily, että he ovat ulkomaalaistaustaisia, autossa on ulkomaalaiset rekisterikilvet tai muuten on epäilyttävän näköinen henkilö tai auto. Tarjoamme näille asiakkaille mahdollisuuden maksaa kortilla automaattiin tai kassalle, johon voi maksaa kortilla tai käteisellä."

".. myönnän ohjeistaneeni työntekijöitämme, että tankkauslupaa ei saa antaa edellä mainituille, mutta kiistan syyllistyneeni millään lailla syrjintään, koska ohjeistus ei ole kohdistettu nimenomaan romanitaustaisiin henkilöihin vaan se koskee kaikkia."

Kertomuksensa osalta kysyttäessä B on ilmoittanut tarkoittaneensa sitä, että jos henkilöä tai autoa ei tunnisteta, lupaa ei anneta. Tapauksia, joissa tankannut asiakas lähtee maksamatta huoltoasemalta, oli noin 5 kpl/viikossa. Esitutkintakertomuksessa ei ollut ollut mukana sitä, miksi näin toimitaan, että huoltoasema saa eurot polttoaineesta. Kyse ei ollut millään lailla henkilön ulkonäköön tai muuhun sellaiseen liittyvästä seikasta.

E on oikeudessa kertonut muun muassa seuraavaa.

E toimi Osuuskauppa Arinan liikennemyymälä ja polttonestekaupan toimialajohtajana.

Huoltoasemilla olevat tankkauspisteet olivat pääasiassa ns. automaattikenttiä eli maksu tapahtui niihin joko käteisellä tai kortilla.

Tankkauspisteellä olevan henkilön oli mahdollista saada myös palvelua tankkauksen yhteydessä. Tankkaus oli mahdollista maksaa tankkauksen suorittamisen jälkeen liikkeeseen sisälle; tämän ns. sisään maksun yhteydessä saattoi tulla vielä muutakin kauppaa. Se, että henkilö tankkasi ennen maksun suorittamista, tarkoitti käytännössä kassan ulkopuolista ostotilannetta, jossa henkilöllä oli myös mahdollisuus poistua tuotetta eli polttoainetta maksamatta.

Mitään kirjallista ohjeistusta näihin tilanteisiin ei ollut, tämä liittyi seikkoihin, jotka tulivat esille paitsi asiakaspalvelukoulutuksessa, ja myös siinä

koulutuksessa/ohjeistuksessa, joka työntekijöille annettiin. Ohjeistus tältä osin liittyi ajoneuvon ja asiakkaan tunnistamiseen.

Asiakas tai ajoneuvo oli tunnistettava. Kyse oli siitä, että asiakas sai tuotteen ennen sen maksamista. tunnistamisen perusteella asiakas oli mahdollista jäljittää, jos maksua ei tapahtunutkaan. Arvio tilanteessa, jossa päätös tankkausluvasta tehdään, on hyvin nopea.

Kyse tässä ohjeistuksessa ei ollut syrjinnästä. Kaikkia asiakkaita palveltiin asianmukaisesti. Tankkauslupaa ei annettu kenellekään aina automaattisesti.

Näytön arviointi

Oikeudellisen arvioinnin lähtökohdat

Syrjinnän kiellosta säädetään yhdenvertaisuuslain 6 §:ssä. Sanotun lainkohdan mukaan ketään ei saa syrjiä iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, sukupuolisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjinnällä tarkoitetaan muun muassa sitä, että jotakuta kohdellaan epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta kohdellaan, on kohdeltu tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa.

Yhdenvertaisuuslain 17 §:ssä on säädetty, että jos joku, joka katsoo joutuneensa 6 §:ssä tarkoitetun syrjinnän kohteeksi, esittää yhdenvertaisuuslaissa tarkoitettua asiaa tuomioistuimessa käsiteltäessä selvitystä, jonka perusteella voidaan olettaa, että mainitussa pykälässä säädettyä kieltoa on rikottu, vastaajan on osoitettava, että kieltoa ei ole rikottu. Samassa lainkohdassa on kuitenkin todettu, ettei tätä säännöstä sovelleta rikosasian käsittelyssä.

Käräjäoikeus toteaa, että rikosprosessissa vastaajalle ei voida asettaa velvollisuutta näyttää syyttömyyttään toteen. Syyttäjällä on aina todistustaakka.

Rikoslain 11 luvun 11 §:n mukaan, .. joka elinkeinotoiminnassa, ammatin harjoittamisessa, yleisöpalvelussa, virkatoiminnassa tai muussa julkisessa tehtävässä taikka julkista tilaisuutta tai yleistä kokousta järjestettäessä ilman hyväksyttävää syytä 1) ei palvele jotakuta yleisesti noudatettavilla ehdoilla, .. taikka 3) asettaa jonkun ilmeisen eriarvoiseen tai muita olennaisesti huonompaan asemaan rodun, kansallisen tai etnisen alkuperän, ihonvärin, kielen, sukupuolen, iän, perhesuhteiden, sukupuolisen suuntautumisen, perimän, vammaisuuden tai terveydentilan taikka uskonnon, yhteiskunnallisen mielipiteen, poliittisen tai ammatillisen toiminnan tai muun näihin rinnastettavan seikan perusteella, on tuomittava, jollei teko ole rangaistava työsyrintänä tai kiskonnantapaisena työsyrintänä, syrjinnästä sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Syrjintärikokseen siis syyllistyy muun muassa henkilö, joka elinkeinotoiminnassa tai ammatinharjoittamisessa ilman hyväksyttävää syytä asettaa jonkun muita olennaisesti huonompaan asemaan esimerkiksi etnisen alkuperän perusteella.

Tekotavat kattavat sekä syrjintää koskevan päätöksenteon että täytäntöönpanon. Toisin sanoen, syrjintään syyllistyy henkilö, joka antaa alaiselleen ohjeet kieltäytyä palvelemasta tiettyä ryhmää tai jopa silloin jos hän tietää alaisen syrjivän asiakkaita ja sallii menettelyn jatkuvan, puuttumatta asiaan. Koska syrjintärikoksen tekijäpiiri on luonnehdittu yleisluontoisesti,

syrjintään voi syyllystyä elinkeinon tai ammatinharjoittajien ohessa myös heidän palveluksessaan tai avustajanaan olevat henkilöt.

Työnantaja ei saa antaa alaisilleen ohjeita kieltäytyä palvelemasta henkilöä tai ryhmää etnisen alkuperän perusteella. Jo tällaisten ohjeiden antaminen on syrjintää, vaikei ohjetta olisi vielä sovellettukaan. Työnantajalla on myös velvollisuus valvoa, etteivät työntekijät palvelutoiminnassa syyllysty syrjintään. Työntekijä on velvollinen huomiomaan myös työnantajan suositukset tms., mutta ei ole oikeutettu toimimaan vastoin laissa säädettyä. Työntekijöillä on itsenäinen vastuu toimiensa laillisuudesta. Vaikka esimies ohjeistaisi syrjivään käytökseen, ei tämä vapauta työntekijää vastuusta, jos syrjintää tapahtuu.

Syrjinnän rangaistavuus edellyttää tahallisuutta eli tietoisuutta syrjintäperusteen olemassaolosta ja merkityksen antamista sille henkilön kohtelussa.

Rikoslain 4 luvun 1 §:n mukaan teko ei ole tahallinen, jos tekijä ei teon hetkellä ole selvillä kaikkien niiden seikkojen käsilläolosta, joita rikoksen tunnusmerkistön toteutuminen edellyttää, tai jos hän erehtyy sellaisesta seikasta.

Oikeuskäytännössä on tekojen tahallisuutta arvioitu tarkoitustahallisuuden tai sitä lievemmän todennäköisyystahallisuuden pohjalta. Rikoslain 5 luvun 6 §:ssä on säädetty ns. seuraus tahallisuudesta. Tekijän on tullut joko tarkoittaa seurauksen syntymistä tai hänen on täytynyt ainakin käsittää sen syntymisen olevan tekonsa varma tai varsin todennäköinen seuraus.

Nykyisessä oikeuskirjallisuudessa OTT Jussi Matikkala on todennut (2010, erityiset rikokset s. 134) "tahallisuuden alarajan muodostaa todennäköisyystahallisuus, jossa operoidaan termillä "varsin todennäköinen". " Oikeusturvaa ei juuri voida lisätä, ellei tunneta keskeisten termien sisältöä. Olennaista on siis tietää, kuinka todennäköinen on "varsin" todennäköinen." Matikkala jatkaa "hyvät syyt puhuvat sen puolesta, että sillä ymmärrettäisiin niin sanottua yksikertaista eli 50 % ylittävää todennäköisyyttä". Väitöskirjassaan OTT Jussi Matikkala (2005) on käsitellyt laajemmin tahallisuuden alinta astetta ja asian osalta olevassa olevaa oikeuskäytäntöä.

Muiden tunnusmerkistöön kuuluvien seikkojen suhteen, eli ns. olosuhdetahallisuuden osalta, on otettava huomioon tahallisuusvaatimuksen täyttymisen arvioinnissa myös rikoslain 4 luvun 1 §. sen mukaan teko ei ole tahallinen, jos tekijä ei teon hetkellä ole selvillä kaikkien niiden seikkojen käsillä olost, joita rikoksen tunnusmerkistön toteutuminen edellyttää tai jos hän erehtyy sellaisesta seikasta. Säännös koskee sekä seurausta että muita rikostunnusmerkistössä mainittuja seikkoja. Rangaistavalta syrjinnältä ei edellytetä nimenomaista, lainkohdassa mainituista perusteista johtuvaa syrjintätarkoitusta. Sen sijaan tahallisuus edellyttää tietoisuutta syrjintäperusteen olemassaolosta ja merkityksen antamista sille henkilön kohtelussa (HE 94/1993 vp).

Rikoslain 5 luvun 5 §:n mukaan joka tahallaan taivuttaa toisen tahalliseen rikokseen tai sen rangaistavaan yritykseen, tuomitaan yllytyksestä rikokseen kuten tekijä.

Lain esitöiden (HE 44/2002 vp s. 154-155) mukaan yllytysvastuun perusedellytyksenä on, että yllytys aikaansaa tekopäätöksen tekijässä tai että

yllytys on ainakin pääasiallinen syy. Yllyttäjän toiminta muodostaa päätekijän toiminnalle sellaisen syyn, jota ilman pääteko olisi jäänyt tekemättä. Jos yllytys vain vahvistaa jo tehtyä tekopäätöstä, kysymys on ainoastaan avunannosta. Oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että mikä hyvänsä menettely, joka saa tekijässä aikaan rikosentekopäätöksen, käy yllytyksestä. Yllyttäjän tulee toimia tahallisesti, mihin kuuluu tietoisuus tunnusmerkistöön liittyvistä seikoista (teko aika, -paikka ja -tapa), oman toiminnan merkityksestä seurauksen syntymiselle sekä siitä, että hänen toimintansa saa aikaan rikoksen teosta vastuunalaisen tekijän päätökseen perustuvan toiminnan kautta. Ei vaadita tarkkaa ennakkosuunnitelmaa, mutta jos yllytetty tekee enemmän kuin mihin on yllytetty, yllyttäjä ei joudu vastuuseen ylimenevästä osasta. Paikan, ajan ja suoritustavan suhteen tapahtuvat poikkeamat ovat merkityksellisiä yllyttäjän vastuun suhteen vain siinä tapauksessa, että mainitut seikat on korotettu tunnusmerkistötekijöiksi, rikoksen luonteen muuttaviksi tai sen kvalifioiviksi asianhaaroiksi.

Erilainen kohtelu ei ole syrjintänä rangaistavaa, jos siihen on hyväksyttävä syy.

Johtopäätökset

Asian olosuhteet ja teon rikosoikeudellisen arvioinnin kannalta keskeiset seikat ovat osin olleet jo lähtökohtaisesti riidattomia, kuten esimerkiksi, se, ettei D ole tankkauslupaa saanut, hänen pikkupoikansa on käynyt sisällä huoltoasemaliikkeessä kysymässä asiaa ja että D on itsekin liikkeeseen mennyt samalla matkapuhelimessaan olevalla kameralla kuvaten. D on myöntänyt edelleen olleensa kiihdyksissä liikkeeseen sisälle mennessään. D ei ole liikkeessä kysynyt myyjiltä esimerkiksi mahdollisuudesta suorittaa maksu kassalla.

Rikosasian vastaajalla ei ole edellä todetulla tavalla velvollisuutta esittää syyttömyyttään tukevaa näyttöä, vaan syyttäjän on näytettävä syyte toteen. Oikeuskäytännössä on katsottu, että riittävänä voidaan pitää vastaajan niin uskottavaa ja yksityiskohtaista väitettä, että syyttäjälle voidaan asettaa velvollisuus osoittaa, ettei vastaajan väite pidä paikkaansa.

Oikeudessa on katsottu nauhoite, jonka asianomistaja D on puhelimellaan kuvannut mennessään sisälle huoltoasemalle. D on kuvannut puhelimella A:ta ja C:tä, jotka ovat olleet myymälän henkilökunnasta paikalla palvelutiskin takana D:n tullessa liikkeeseen.

Tästä todisteesta ja keskustelusta kärjäoikeus toteaa siitä ensinnäkin selkeästi välittyvän asianomistajan kokeman kiihtymyksen siitä, että tankkauslupaa ei ole hänelle annettu, minkä seikan asianomistaja on toisaalta itsekin myöntänyt. A ja C ovat niinkään kertoneet tilanteesta osin asianomistajan käytöksen, kielenkäytön ja myös kuvaamisen takia menneensä ”lukkoon” tai ”pasmat sekaisin”.

Asianomistaja on oikeudessa kertonut pitäneensä mukanaan, samassa kädessä kuin puhelintaan, lahjakortteja, joilla hänen on ollut tarkoitus maksaa polttoaine. Näitä lahjakortteja A ja C eivät ole kertoneet nähneensä. Nauhoitteelta ei kuulu asianomistajan kysyvän mitään poikkeuksellista maksamisesta taikka sitä, miksi tankkauslupaa ei hänelle ollut annettu. Asianomistajan käyttäytymiseen ja äänensävyyn keskustelussa A:n ja C:n kanssa mitään ilmeisimmin kärjäoikeuden käsityksen mukaan voimakkaasti vaikuttaa se asianomistajalle syntynyt käsitys siitä, että häntä on syrjitty hänen etnisen alkuperänsä vuoksi eli sen vuoksi, että hän on romani.

Vastaajat A ja C ovat oikeudessa kertoneet, että tilanne ja asianomistajan käytös ja kuvaus ovat hämmentäneet tilannetta ja että he eivät olleet saaneet tilaisuutta tarjota asianomistajalle palvelua tai muutoin keskustelemalla selvittää asiaa hänen kanssaan. Nauhoitteelta nähtävät seikat ja niiden nojalla tehtävät johtopäätökset puoltavat tätä vastaajien lausumaa.

Käräjäoikeuden mielestä edellä mainitusta nauhoitteesta ja asiassa kuultujen asianomistajan sekä vastaajien A ja C kertomuksista ei ole pääteltävissä, että asianomistajaa syrjittäisiin. Asiassa on em. todistelun perusteella pääteltävissä, että asia ei ole vielä edennytkään muuhun kuin siihen vaiheeseen, että vastaajat A ja C eivät ole antaneet asianomistajalle tankkauslupaa, koska eivät olleet häntä tunnistaneeet taikka saaneet selvää hänen kuljettamansa ajoneuvon rekisteritunnuksesta. Vastaajat A ja C ovat joka tapauksessa kertoneet, että he eivät olleet tuossa tilanteessa myöskään nimeltä tienneet D:tä. Asiassa ei ole väitettykään, että A ja C olisivat kieltäytyneet myymästä asianomistajalle polttoainetta; kysymys on ollut siitä, että asianomistajalle ei ole annettu tankkauslupaa, ennen kuin polttoaine on maksettu, joko automaattiin tankkauspisteessä tai liikkeessä sisällä.

A ja C ja osin B ja E ovat kertoneet huoltoasemalla tankkaustilanteessa kaikkien polttoainetta ostavien henkilöiden kohdalla noudatettavasta tunnistamiskäytännöstä ja sen tarkoituksesta eli miksi näin toimitaan, käräjäoikeuden käsityksen mukaan tavalla, joka selittää D:lle annetut vastaukset. Asiassa ei voida muun näytön, esimerkiksi valvontakameranauhoitteen, puuttumisen nojalla yksiselitteisesti todeta, että D:n kuljettaman ajoneuvon rekisterikilpi olisi ollut tunnistettavissa.

Käräjäoikeus arvioi, että A ja C ovat kuvatuissa olosuhteissa voineet Ennakoida asian selvittämisen ja vastuun ottamisen virheestä eli siitä, että he eivät olleet esimerkiksi pyytäneet D:n alaikäistä, huoltoasemarakennuksessa sisällä käynnyttä lasta pyytämään äitiä käymään sisällä, niin vaikeaksi, että he eivät ole kyenneet toimimaan asianmukaisesti. Asiakaspalvelussa tällainen menettely ei ole tavatonta, eikä se rajoitu vain niihin tilanteisiin, joissa virheestä kärsinyt on romani.

A ja C ovat väittäneet, että D:n etnisellä alkuperällä ei tässä tilanteessa ole ollut mitään merkitystä. Käräjäoikeus katsoo jääneen näyttämättä, että heidän menettelynsä D:tä kohtaan olisi johtunut D:n etnisestä taustasta.

Vastaajat ovat siis esittäneet vastaanäyttöö, joka on horjuttanut syyttäjän ja hänen vastaajia kohtaan esittämiinsä rangaistusvaatimukseen yhtyneen asianomistajan näytön luotettavuutta. Syyttäjä ei ole näyttänyt, että asianomistaja D:n tankkausluvan evääminen olisi ollut hänen etnisen alkuperänsä vuoksi erilainen kuin vastaavassa tapauksessa kenen muun tahansa polttoainetta huoltoasemalta ostavan henkilön kohdalla. A:n ja C:n ei ole näytetty asettaneen asianomistajaa tämän etnisen alkuperän vuoksi ilman hyväksyttävää syytä eriarvoiseen asemaan muiden huoltoaseman asiakkaiden kanssa. D:ltä ei ole evätty palvelua eikä tankkausluvan epääminen todetuissa olosuhteissa ole ollut menettely, joka tulisi syrjintärikoksena vastaajien syyksi lukea. Näyttämättä on siten jäänyt, että A ja C olisivat syyllistyneet syrjintärikokseen. Heillä on ollut hyväksyttävä syy olla antamatta tankkauslupaa.

B:n osalta käräjäoikeus toteaa, kuten edellä A:n ja C:n kohdalla, näyttökynnyksen syrjintärikoksen osalta jääneen ylittymättä. Kysymys ei B:n kohdalla voi olla myöskään toissijaisesti esitetystä yllytyksestä syrjintään.

Rikoksesta tuomitseminen edellyttää tietyn näyttökynnyksen ylittymistä. Syyttäjän todistustaakka kattaa kaikki teon rangaistavuuden edellytykset.

Etenkin, kun syyte koskee vakavaa rikosta, johon liittyy myös taloudellinen intressi, ei käräjäoikeuden mukaan niin sanotulle järkevälle epäilylle pitäisi jäädä tilaa. Asiassa vastaajien esittämien argumenttien perusteella ja esitetty todistelu huomioon ottaen näin on kuitenkin käynyt. Ottaen huomioon näytössä olevat epävarmuustekijät ja muun syytettä tukevan näytön ja selvityksen puuttuessa syytteessä tarkoitettua tekoa tai vaihtoehtoista syytettä ei vastoin vastaajien kiistämistä heidän/hänen syykseen voida lukea. Vastaajien kiistäminen ja näyttö kokonaisuutena huomioon ottaen syyksilukeminen ei mainitulla riittävällä varmuudella voi tapahtua, vastoin vastaajien kiistämistä, heidän esitutkinnassa ja/tai kirjallisissa ennakkovastauksissa antamiensa lausumien nojalla.

Näin ollen esitetty syyte samoin kuin vaihtoehtoinen rangaistusvaatimuskin tulee kaikkien vastaajien osalta hylätä.

MUUT LAUSUMAT

Yksityisoikeudellinen korvausvaatimus

Syytteen tultua hylätyksi myös asianomistajan korvausvaatimukset ja oikeudenkäyntikuluvat on hylättävä.

Korvausvaatimuksen määrän osalta perusteita siitä enemmän lausumiseen tämän rikostuomion yhteydessä ei ole.

Todistelukustannukset

Asian näin päättyessä valtion varoista maksetut todistelukustannukset jäävät valtion vahingoksi.

Oikeudenkäyntikulut

D

D:lle on myönnetty oikeusapua omavastuusuudetta ja hänen avustajakseen on määrätty asianajaja Kari Eriksson.

Valtion varoista vahvistetaan ja maksetaan D:n määrätylle avustajalle asianajaja Erikssonille käsiteltävänä olleen asian laatu ja laajuus huomioon ottaen esitetyn laskun mukaisesti palkkiota valmistautumisen ja tähän sisältyvien toimenpiteiden sekä lopputoimenpiteiden osalta 10,5 tunnilta, mihin määrään sisältyy palkkio 2 tunnin matka-ajalta, 1.155 euroa, korvauksena D:n avustamisesta oikeudenkäynnissä 4,5 tunnilta 495 euroa, korvauksena kuluista 64,50 euroa sekä korvauksena arvonlisäverosta 411,48 euroa, yhteensä 2.125,98 euroa, mikä määrä jää jutun lopputulos huomioon ottaen valtion vahingoksi.

A, B ja C

Syytteen tultua hylätyksi, on valtio oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 9 luvun 1 A §:n nojalla velvollinen korvaamaan vastaajien kohtuulliset oikeudenkäyntikulut.

Syyttäjällä ei ole ollut A:n, B:n ja C:n vaatimuksiin määrällisesti huomautettavaa.

Valtio velloitetaan lisäksi korvaamaan A:lle, B:lle ja C:lle vaaditut asianosaiskulut, joiden määrän ja perusteen osalta on esitetty riittävä selvitys ja jotka myös määrällisesti ovat hyväksyttävissä.

Valtion varoista korvattavat määrät on ilmenevät kunkin vastaajan tuomiolauselma-sivulta.

Osuuskauppa Arina

D on Osuuskauppa arinaan nähden hävinnyt asian ja on näin ollen velvollinen korvaamaan nimeämänsä vastapuolen/kuultavan kohtuulliset oikeudenkäyntikulut.

D on paljoksunut määrällisesti Osuuskauppa Arinan vaatimusta. Ottaen huomioon Osuuskauppa Arinan rooli asiassa, asiamiehen ajankäyttö on ollut runsasta ja siihen on D:n näkemyksen mukaan sisältynyt myös vastaajien avustamista.

Osuuskauppa Arinan asiamies, asianajaja kantomaa on lausunut, että kaikki ilmoitettu avustaminen on liittynyt nimenomaan päämiehen avustamiseen.

Käräjäoikeus tältä osin toteaa, että asianomistaja D:n Osuuskauppa Arinaa kohtaan esittämän vaatimuksen perustuessa nimenomaan vastaajien menettelyyn/toimintaan/saamaan ohjeistukseen, Osuuskauppa Arinan avustamisen osalta esitetty lasku on sellaisenaan määrällisesti hyväksyttävissä. Asianajaja Kantomaa esittämän laskuerittelyyn liittyvistä toimenpiteistä ei käräjäoikeuden mukaan ole myöskään osoitettavissa sellaisia yksittäisiä toimia/toimenpiteitä, jotka olisivat nimenomaisesti asianomistaja D:n ilmoittamaa vastaajien avustamista, vaan ne ovat liittyneet esitetyllä tavalla Osuuskauppa Arinan oman vastauksen ja selvityksen esittämiseen.

D velloitetaan korvaamaan Osuuskauppa arinalle vaaditut oikeudenkäyntikulut, yhteensä 4.726,74 euroa, korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen 18.4.2014 lukien.

TUOMIOLAUSELMA

Käräjäoikeuden tuomion lopputulos sovellettuine lainkohtineen oheisella tuomiolauselmalla.

MUUTOKSENHAKU

Tähän ratkaisuun voi hakea muutosta hovioikeudelta valittamalla tai ennakkopäätösvalituksella korkeimmalta oikeudelta.

Muutoksenhakuohjeet

Ylivieska-Raahen käräjäoikeus
os. Raahen kanslia

Tuomiolauselma

14/1 12193

18.03.2014

Asianumero
R 13/81

Vastaaja A

Hylätty syyte

1. Syrjintä
07.04.2012

Muut lausunnot

Valtio veloitetaan oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 9 luvun 1 A §:n 1 momentin nojalla suorittamaan A:lle korvaukseksi:

- oikeudenkäyntikuluina 785 euroa

- asianosaiskuluina 90 euroa ansionmenetyksen osalta,

mitkä yhteensä 875 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen 18.4.2014 lukien.

Ylivieska-Raahen käräjäoikeus
os. Raahen kanslia

Tuomiolauselma

14/1 12193

18.03.2014

Asianumero
R 13/81

Vastaaja B

Hylätty syyte

1 . Syrjintä
07.04.20 12

Muut lausunnot

Valtio veloitetaan oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 9 luvun 1 A §:n 1 momentin nojalla suorittamaan B:lle korvaukseksi:

- oikeudenkäyntikuluina 2.536,42 euroa

- asianosaiskuluina 141,60 euroa (matkakulut ja ansionmenetyt),

mitkä yhteensä 2.678,02 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen 18.4.2014 lukien.

Ylivieska-Raahen käräjäoikeus
os. Raahen kanslia

Tuomiolauselma

14/1 12193

18.03.2014

Asianumero
R 13/81

Vastaaja C

Hylätty syyte

1 . Syrjintä
07.04.20 12

Muut lausunnot

Valtio veloitetaan oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 9 luvun 1 A §:n 1 momentin nojalla suorittamaan C: lle korvaukseksi:

- oikeudenkäyntikuluina 785 euroa,

- asianosaiskuluina 80 euroa ansionmenetyksen osalta,

mitkä yhteensä 865 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen 18.4.2014 lukien.

24(25)

Ylivieska-Raahen käräjäoikeus
os. Raahen kanslia

Tuomiolauselma

14/1 12193

18.03.2014

Asianumero
R 13/81

Vastaaja

OSUUSKAUPPA ARINA,

Muutoksenhaku

Annettiin muutoksenhakuohje.

Asianomistaja D on määräajassa hyväksytysti ilmoittanut tyytymättömyyttä koko tuomioon

Syyttäjä Pasi Vainio on määräajassa hyväksytysti ilmoittanut tyytymättömyyttä koko tuomioon.

Valituksen määräpvm: 17.04.2014

Vastavalituksen määräpvm: 02.05.2014

Lainvoimaisuus

Tuomio ei ole lainvoimainen

Allekirjoitus

Kärjäjätuomari Katja Tainio